

УДК 656.078

УПРАВЛІННЯ ЛАНЦЮГАМИ ПОСТАЧАННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ КРИЗ: ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЇ

Наталія Воропаєва

Державний університет «Київський авіаційний інститут», Київ

Науковий керівник – Інна Кудзіновська, к.т.н., доц.

Ключові слова: ланцюги постачання, глобальна криза, стратегії адаптації, цифровізація.

Сучасні глобальні кризи, такі як пандемія COVID-19, геополітичні конфлікти, енергетичні потрясіння та зміни клімату, суттєво впливають на ланцюги постачання. Порушення логістичних маршрутів, нестача ресурсів, підвищення транспортних витрат та невизначеність ринкової кон'юнктури вимагають розробки нових підходів до управління постачанням. Згідно з дослідженнями [1, 2], компанії, які впроваджують адаптивні стратегії, мають вищий рівень стійкості та конкурентоспроможності.

Метою дослідження є аналіз ключових викликів, що постають перед фахівцями у процесі створення та оптимізації ланцюгів постачання в умовах глобальних криз, та визначення ефективних стратегій їх адаптації. Для досягнення цієї мети було проаналізовано сучасні наукові джерела, статистичні дані міжнародних організацій та кейс-стадії транснаціональних логістичних компаній.

Серед основних викликів для ланцюгів постачання в умовах криз можна виділити:
дефіцит сировини та комплектуючих через порушення міжнародних поставок;
високі транспортні витрати та нестабільність логістичних маршрутів;
вплив політичних, економічних та екологічних факторів на глобальну торгівлю;
недостатня гнучкість традиційних логістичних схем у відповідь на зовнішні виклики;
дефіцит кваліфікованого персоналу через міграційні та соціальні фактори.

Для подолання зазначених проблем застосовуються наступні стратегії.

Диверсифікація постачальників – розширення мережі постачальників, що знижує залежність від одного регіону або країни та підвищує гнучкість поставок. Крім того, диверсифікація допомагає мінімізувати вплив геополітичних ризиків, торговельних обмежень і природних катастроф на бізнес [3].

Цифровізація та автоматизація – впровадження технологій штучного інтелекту, блокчейн-технологій, IoT, автоматизованих систем управління складами (WMS) та роботизованих систем (автоматичних конвеєрів, дронів, AGV-роботів) для прогнозування ризиків, управління запасами та оптимізації ланцюгів постачання. Завдяки автоматизації

бізнес-процесів компанії можуть знижувати операційні витрати та скорочувати час виконання замовлень. Використання цих технологій допомагає значно підвищити прозорість і контроль у ланцюгах постачання [5].

Локалізація виробництва – перехід до виробництва продукції ближче до кінцевого споживача, що мінімізує ризики глобальних перешкод та сприяє зменшенню витрат на логістику. Відповідно до звіту Світового банку, цей підхід забезпечує швидке реагування на змінні ринку та сприяє розвитку місцевої економіки [4].

Гнучкі логістичні стратегії – використання змішаних транспортних маршрутів та альтернативних постачальників для швидкої адаптації до змінних умов. Використання цифрових платформ для моніторингу ситуації в реальному часі дозволяє швидше реагувати на можливі збої.

Ефективне управління кадровими ресурсами – впровадження онлайн-платформ для швидкого пошуку та підбору персоналу, програм корпоративного навчання, стажувань та курсів для перекваліфікації працівників, покращення умов праці, впровадження гнучких графіків, додаткових соціальних пільг, а також партнерство з навчальними закладами для підготовки спеціалістів у сфері логістики.

Зміцнення відносин із партнерами – формування довгострокових стратегічних партнерств з постачальниками та логістичними компаніями для підвищення рівня довіри та спільного реагування на кризи.

Висновок

Ефективне управління ланцюгами постачання в умовах глобальних криз вимагає комплексного підходу, який включає диверсифікацію джерел постачання, впровадження цифрових технологій, розвиток локального виробництва, розробку адаптивних стратегій та ефективне управління персоналом. Використання зазначених підходів дозволить компаніям зменшити ризики, підвищити операційну ефективність та забезпечити стабільність постачань навіть у складних умовах глобальної невизначеності.

Список використаних джерел:

1. Christopher, M. Logistics and Supply Chain Management. Pearson Education, 2022.
2. Ivanov, D., Dolgui, A., & Sokolov, B. "Ripple effect in supply chains: Definitions, frameworks and future research perspectives." International Journal of Production Research, 2022.
3. Chopra, S., & Meindl, P. Supply Chain Management: Strategy, Planning, and Operation. Pearson, 2019.
4. World Bank. "Global Supply Chain Disruptions and Trade: 2023 Report." Available at: [https://www.worldbank.org/DHL Logistics Report 2023](https://www.worldbank.org/DHL%20Logistics%20Report%202023). Available at: <https://www.dhl.com>